

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombatán este
Közlekedik vissza minden áru
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egy évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A magyar vitézség elismerése.

Nemsokára jubileumot ül a magyar nemzet és hű szövetségtársai. A véres világháborúnak egy éves évfordulóját fogjuk megünnepelni, halát adván Istennek, hogy feienk nyújtotta a vedőkarját, amikor tengernyi ellenségeinkkel küzdöttünk. Forró imára kulcsolt kezekkel fordulunk majd az eget urához, kérvén őt, hogy Isten áldd meg a magyart! Használó tohász fog fölszállani e napon a legelső ember ajakáról, mert hű nemzetével együtt fog imádkozni ősz urakodója is. Az egy évi gazdag tapasztalatok után meg inkább fokozottabb bizalommal kezdjük meg a hadjárat második évét, mert mindnyájan át érezzük, hogy az abszolút igazság a mi oldalunkon van és hogy minket megtörni nem lehet.

Főlegesen, hogy himnuszokat zengjünk a magyar nemzet áldozatkészégéről, páratlan vitézségéről és valóban sorsdöntő szerepléséről, mert hiszen e tényeket ma már letagadni nem lehet. E rettenetes élet-halálharcban csakis igazi értékek kerülhetnek felszínre. Így kelt szárnyra a hagyományos ősi magyar vitézség is mely ismét a régi káprázatos fényében ragyog és glóriás csillogásával nemcsak Európát, hanem az egész világot elárasztja. Ismét hirt van a magyarnak, mint régen a Hunyadiak és Rákócziak korában. Ellenfeleink rettegve, hű vitéz szövetségtársaink pedig bámulattal, tisztelettel és elismeréssel ejtik ki a magyar nevet. Azt a mestersegesen szőtt fátyolt, mely nemzetünket a külföld elől mindig eltakarta, foszlánnyakká tépték szét a rettenthetetlen magyar vitézek véres szuronyai. Szétfeszített a bántó köd, amikor megszóltak az ágyuk ott északkeleten és teljes pompájában jelent meg a csodáló világ színe előtt. Hungáriának méltósággal teljes alakja, és az a határtalan lelkesedés, mellyel a magyar nemzet ősz királyának harci szózatát fogadta, ma a háború második évének küszöbén nem hogy csökkent volna, hanem még hatalmasabb lánggal lobog, mint valaha.

A magyar katonák harci lelkesedését leírni nem lehet. Azt látni kell ott a helyszínen: A magyar katona testtel, szívvél és lélekkel, küzd mindhalálg és egyaránt megállja a helyét Orosz-

egyelországnak végtelen síkságain, avagy a Dolomitoknak éggé erő sziklatornyai között, avagy az Alpesek örökös hómezőin. A magyar virtus akadályt nem ismer. Bárhová is vesse a sors a magyar katonát, ő mindenütt első akar lenni a küzdelemben és addig nem is nyugszik, míg ezt az elsőbbséget ki nem küzdte magának. A magyar katonát szíve, lelkesedése, a rő hűz való ragaszkodás hatalmas érzése és az Istenbe vetett rendületlen hite viszi előre, még a legrettenetesebb pusztító tűzben is. Előrebocsájuk, hogy a magyar katona a legpuritánabb és legnagyobbfokú kötelességérzettől áthatva küzd hazájáért és királyáért, nem számít jutalomra, mert belső meggyőződésből áldozza föl mindent a szent ügyért. Az elismerés, azonban nem veti meg, sőt határozottan bükké rá, ha egy-egy fényes rendjelet tűz föl mellé a királyi elismerés.

Minden nemzetnek megvannak a maga sajátos katonai rendjelei, melyeknek alapításai rendszerint valami nagyobb hadjáratlalt vagy csatával vannak összefüggésben. Hát miért kell a világ legelő katonájának, a magyarnak oly mostoha sorsban lennie, hogy vitézségét Fűr Tapferekk felírású éremmel avagy Verdienst felirású keresztel méltányolják. Vajjon akadálya van annak, hogy megalapítsák a magyar vitézségi érem, melyet tulajdonosa a diszkrétül alkalmazott magyar nemzeti színekkel ékeskedő szalagon viselhetne. De fölvetődik az a természetes kérdés is, hogy az egyetlen magyar rendjel, a Szent István-rend miért nem adományoztatik egyáltalában. Valamint a katonai érdemkereszt eddigi szabályait is a háború tolyaman változtatták meg és osztották három osztályba, ugyanígy meglehetne módosítani ennek az egyetlen magyar rendjelnek az alapszabályait és megalkotni a különböző osztályba hadiékítményes Szent István-rend keresztjeit.

Vajjon lehet-e nagyobb érdemeket szerezni annál, mint a milyeneket a mi hős magyar tisztjeink a véres csatamezőkön kiküzdének Szent István ősi magyar hazájának érdekében? A legméltóbb helyen díszlene tehát ez az egyetlen magyar rendjel a mi hőseink mellén. Ez volna a

legszebb és legméltóbb elismerése a magyar vitézségnek!

E nagy idők emlékéit, melyekben oly tengernyi magyar vér folyt királyért, hazáért, igazságért és kulturáért, okvetlenül meg kell örököteni. Egy új rendjelet, egy új jelvényt gondolunk, melynek alapítása a mai nagy napok példátlan küzdelmeiben gyökerezne. Egy speciálisan magyar rendjelet látunk magunk előtt, olyasvalamit, mint az 1813-ban alapított német vaskereszt. Hirdesse az utókornak is e jelvény hogy mily hősiességgel küzdöttek e nemzet fia 1914-ben és 1915-ben! Csak emlékezzünk vissza, hogy micsoda lelkesedést keltett egész Németországban, a mikor a mult év augusztus hónap 5-én Vilmos császár ismét életbe léptette a háború idejére az ősi vaskeresztet. Legyen tehát végre ennek a vitéz magyar nemzetnek is egy olyan szent jelvénye, melyhez a magyar virtusnak összes ragyogó tettei hozzá fűződnek, hogy a jövődó generáció majd egykoron (adja Isten, hogy minél később) hasonló lelkesedéssel üdvözölhesse ennek a szent jelvénynek újabb életbelépését, miként a németek a vaskereszt föltagadását ünnepeleék immáron már harmadszor.

Iten segítségével talán már mégis egyre jobban közelelnék a háború végéhez, mely alkalomból ismét egy új kérdés vár megoldásra, mely a fent tárgyaltakkal szoros kapcsolatban van. Ugyanis a háború végével mindenki, ki abban részt vett, megkapja azt a hadiérmet, melyet királyunk I. Ferenc József 1873-ban alapított huszonöt éves jubileuma alkalmából. Ez az eddigi hadiérem szintén német felírású és fekete sárga szalagon viselik. Mily szép és magasztos dolog volna, ha e történelmi nagy idők emlékére egy új hadiérmet alapítanának oly módon, hogy ebben az éremben a magyar nemzet jogos kívánságai is kifejezésre jutnának. A fölírás ennek az éremnek legyen magyar és német. A szalagja pedig mindkét államnak színeiből legyen összekombinálva. Hiszen ott harcoltak velünk együtt a Kárpátokban Ausztria népei és viszont a magyar nemzet fia 1 meg ott küzdenek most az osztrák-olasz határon.

HIREK.

Holnapután

esőtörtékön dé után 3 órakor lesz a plébánia-tempóban az orgonahangverseny. A kassai egyháznegye áldozatos buzgalmu püspöke, aki nemcsak az ország méretű sárosi segélyakció kezdeményezője, hanem az egész háborusujtott felvidék nyomorának enyhítésére siet, ugy intézkedett, hogy a Heimerka művészi tournée városunkban is tartson egy hangversenyt és annak jövedelme a felsőzempléni segítő mozgalom alapjához csatoltassék.

Aki a hangversenynek ezzel a humánus előjával tisztában van, az nem maradhat el róla, még ha különben az a zene iránt nem is érdeklődik.

Hiszen a zene, amely nyomor enyhíti, már elsősorban nem is művészet, hanem inkább szeretet. És ki akarná eiszerei a lelkét a szeretet beiratásától? Bach a klasszikusok klasszikusa — és meglátja mindenké, aki ott lesz a hangversenyen, hogy ugy át fogja érteni és érezni az ő, mely muzsikáját, mintha egy bus magyar nótát hallgatna. A szeretet nagy tanító mester. Zeneértökké leszünk a szívünk jogán.

A háború ekéje fogékonyá tette a lelkünket minden benyomásra. Milyen szivesen látott vendég lesz ott a szeretet — különösen ha művészi künötsében jön, költőre az dve. Tökresujtott földünk érdekében próbáljuk meg az emberség közkínosából, a művészetből kikövetelni a magunk részét. Ádózat ez? Nem-e inkább az az ádózat, ha megfeszítjük magunkat a művészetnyújtotta nagyszerű lelki élményektől?

Ha majd megszólal az orgona, meg a vitéz 34-esek zeneszara — akkor fogjuk látni, hogy nem ádóznak, hanem élvezünk ember társaságát; élvezük a felemelő érzést, amit a művészet, hazaszeretet és jótékonyosság egymással társulva az spró érdekekben rágódó, földhöz kötött, beporosodott lelkü embernek nyújthat.

A háború romádséig lesujtanak. Jön a művészet értünk; szálljunk szárnyain egy szebb világba!

a. a.

— A városi moziban holnap szerdán lesz a legközelebbi előadás, amiórra az igazgatóság ismét kiváló műsort állított össze.

— **Jótékony célú egyházi hangver-**
eny. A Kassai kath. patronage
 egyesület dr. Fischer-Colbrie Ágost
 kassai püspök, a kassai kath. Pat-
 ronage egyesület elnöke, Hadfi Im-
 réné altábornagy, a kassai kath.
 patronage egyesület elnöknője, Mez-
 ner Gyula Zemplénvármegye főisp-
 ánja és Dókus Gyula Zemplénvár-
 megye alispánja védőkésége me-
 lett folyó évi július 22-én, esütörtök-
 kön d. u. 3 órakor az ujhelyi róm.
 kath. plebáni templomban egyházi
 hangversenyt rendez, melynek be-
 vételét felerészben a zemplénvármegyei
 háborúsítottá inasgesek, fele-

A hazafias, nemzetmentő célra fel-
 állítottakat hálás köszönettel fog-
 ad és hírlapilag nyugtázza a kassai
 kath. patronage egyesület elnöksége.
 részben a kassai kath. patronage
 egyesületnek a hadiárakat megmen-
 tésére indított átvételi javára fordítja.
 A magas művészi színvonalon álló
 hangverseny másora a jegyel-
 árú itóknál 20 fillérért kapható. A
 hangversenyen a 34. gyalogezred
 zenekara is közreműködik. Belépti
 jegy ára: ülőhely 2 korona, álló-
 hely 1 kor. Jegyek kaphatók: Gof-
 dits nővérek tözadáijában, Löwy Adolf
 és Szabó Pál könyvkereskedésében.

Az oroszok megkezdték az általános visszavonulást.

Budapest, júl. 19.

Az osztrák-magyar vezérkar jeleni:

Orosz hadszíntér:

A szövetségesek offenzívája Lengyelországban és Wolhíniá-
 ban tegnap továbbfolyt.

A Visztulától nyugatra az Izenkánál harcolnak. Itzától nyug-
 atra az osztrák-magyar csapatok elfoglalták néhány ellenséges
 állást. Krasznosztawtól nyugatra emelkedő magaslatokon német
 csapatok kemény harcok között diadalmasan nyomultak előre.
 Kierbesow és Grabowiec között az osztrák-magyar ezredek
 a német erőkhöz a Wolicán keresztül heves küzdelemben meg-
 nyitottak az utat az ellenséges magaslati állásokba. Itt 3000 fo-
 goly jutott vítezeink kezére. Sokaitól északra és délkeletre
 változó harcok után északmordvaországi, sziléziai és nyugatgali-
 ciai Landwehr a Bug keleti partján megvetette lábát. Kirchbach
 lovassági tábornok parancsnoksága alatt álló erőink itt 12 tisz-
 tet és 1700 főnyi legénységet elfogtak és 5 géppuskát zsák-
 mányoltak. Azon sikerek, amelyeket a szövetségesek ilyenképen
 18-án az egész arcvonalon kivitak, megrendítették az ellenség
 ellentálló erejét. Bár az oroszok a legutóbbi napokban minden
 elérhető erősítéseiket harcba vonták, nem tudtak tovább helyt
 állni és 18-ról 19-re virradó éjjelen az egész arcvonalon meg-
 kezdték a visszavonulást és a győzelmes szövetséges seregeknek
 átengedték a harc mezejét.

Keletgaliaciában a helyzet általánosságban változatlan ma-
 radt. A Dnyeszter frontunk csak Zaleszcycitől lefelé volt ismét-
 telten makacs ellenséges támadások célpontja. Az oroszok 7—8
 sorban nyomultak előre. A első sor látszólag fegyvertelen volt
 és mintha megakarná magát adni, felemelt kézzel közeledett.
 Az ellenséges támadás tűzünkben borzalmas veszteségek mel-
 lett összeomlott. Magától érthető, hogy — amint ezt ily körü-
 mények között a jövőben is tenni fogjuk — a látszólag fegy-
 vertelen támadókra tüzelünk.

Dél nyugati hadszíntér:

A görzi grófságban tegnap nagyobb harcok kezdődtek. Az
 olasz tüzéség korán reggel mindentelre kaliberű gyuival meg-
 kezdte a tüzelést a doberdói fensik széle és a görzi hídfő ellen.
 A tüzelés hevessége delben a legmagasabb fokot érte el, ekkor
 az erős gyalogság a fensik egész széle ellen támadásra indult.
 Makacs s az északán át is tartó, több ízben kézi tusára menő
 harcokban csapatainknak sikerült az olaszokat, akik helyenkint
 legelőlvő arkainkat érték mindenüütt visszaverni, mozsaraink
 öt nehéz üteget elhallgattottak. Ma reggel a harc újra megindult.
 Most is visszautasítottuk, a görzi hídfő ellen intézett elszigetelt
 ellenséges előretöréseket. A középső Isonzónál a Krn területen
 és a karintai határon az olaszok élénk tüzéségi tevékenységét
 fejtették ki, mely részben éjjel is tartott.

A tiroli határterületen több törzszászlóaljnak támadását az
 Eisenreich tornyon, a Pfan csucson és a Filmsor tetőn fekvő
 magaslati állásunk ellen a Kreuzberg nyeregtől északra tüze-
 szavertük Schlüder bak vidékén egyik gyenge oszlopunk kiüri-
 tette előretolt állását. Dél-tiroiban a harcok tovább folynak.
 Különös dicséret illeti határerődeink derék védőit, akik ezen
 védbástyákon az ellenséges tűznek hősiessé ellenállnak.

A Giuseppe Garibaldi elsülyesztése.

Tegnap reggel Ragusa, Vecchio és Gravosa előtt
 összesen 8 olasz cirkáló és 12 torpedóhajó jelent meg
 és a vasutra a gravosai pályaudvarra, néhány hely-
 ségre, valamint a Ragusánál és Vecchienál emelkedő
 magaslatokra megkezdte a tüzelést, összesen mintegy
 ezer lövést tett. Néhány magánépület kissé meg-
 sérült, emberéletben nem esett kár, sebesültünk nem
 volt. A Giuseppe Garibaldinak már jelentett megtor-
 pedozása reggel 5 óra 45 perckor történt, mire az
 olasz hajóraj parti vizeinket sietve elhagyta.

Höfer altábornagy.

Döntő események az orosz harctéren.

Berlin, júl. 19.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Nyugati hadszíntér:

Souchez vidékén, ahol a nap aránylag nyugodtan
 telt el, éjjel élénkebb volt a harci tevékenység. A franciák-
 nak Souchez ellen intézett támadását visszavertük, az ellenség-
 nek ettől délre megkísérelt támadásait tűzünk megakadályozta.
 Az Oise és Argonnek közti arcvonalon többszörösen
 élénk tüzéségi és aknaharcok voltak. Az argonnei erdőség-
 ben az ellenség jelentőség nélküli gyenge támadásokat
 kísérelt meg. A Maas magaslatokon, Les Epargestől és a
 Trancheetől délnyugatra váltakozó módon tovább harcolunk.
 A franciák a folyó hó tizenhetedikén elért kis előnyöket újból
 elvesztették, három tiszt és háromszáz főnyi legénység
 jutott fogságunkba.

Keleti hadszíntér:

Német csapatok Tuchumot és Schuchstot elfoglalták,
 Windaut megszállottuk, az Al-Auznál megvert ellenség
 üldözése közben tegnap elértük a Hofzumberge körül és az
 attól északra elterülő vidéket. Mitautól nyugatra az ellenség
 tartja egyik előre elkészített állást. Popeljanytól és Kurschany-
 tól keletre harcolunk. A Pissa és a Szkva között az oroszok
 állásaikat, amelyeket többszörösen áttörtünk, kiürítették és a
 Narew felé visszavonultak, itt harcoló német tartalékok és
 Landwehr csapatok kedvezőtlen erdős és mocsaras vidéken
 kiváló teljesítményeket értek el. Gallwitz tábornok hadserege
 tovább előrenyomult, ezen hadsereg most a maga teljességé-
 ben Osztrólenka Nowogeorgiewsktől délnyugatra a Narew
 vonalon áll, ahol az oroszok erősségeikben és hídfőikben
 nem találtak védelmet, a Narewen át máris visszavonultak.
 A foglyok száma itt 101 tisztre és 28660 főnyi legénységre
 emelkedett. Lengyelországban és a Visztulától és Pilicától
 nyugatra az oroszok továbbra is visszavonulnak kelet felé

Délkeleti hadszíntér:

Az ellenség, amelyet július 17-ikén a Siennától dél-
 nyugatra elterülő vidéken Woysch vezérezredes hadserege
 megvert, az IZanka szakasz mögött előre elkészített állásai-
 ban kísérli meg az üldözést megállítani. Az ellenség elő-
 állásait Cieplow mellett a vitez sziléziai Landwehr már
 tegnap délután rohammal elfoglalta, ugyanezek a csapatok
 éjjel behatoltak az említett előállítások megett fekvő ellenséges
 főállásba, hasonlóképp inogni kezd az ellenség vonala Kasa-
 nownál és Baranownál. A döntés küszöbön áll. A Felső-
 Visztula és a Bug között a Mackensen tábornagy fő-
 parancsnoksága alatt álló szövetséges hadseregek narca
 egész napon át lankadatlan hevességgel folyt. Pilaszkowice-
 Krasznosztawnál, ahol a német csapatok áttörték, az oroszok
 a legkétségbeesettebb erőfeszítéssel iparkodtak a vereséget
 elhárítani. Egyik érintetlen gárdahadosztályukat harcra
 vetették, de csapataink ezt is megverték, tovább keletre,
 egészen Grabowice környékéig osztrák-magyar és német
 csapatok kieroszakolták az átkelést a Pilicán. Sokal mellett
 és attól északra osztrák-magyar csapatok előrenyomultak,
 ezeknek a sikereknek kényyszerítő hatása alatt az ellenség a
 Visztula és Bug közötti egész arcvonalon visszavonult. Az
 ellenség ellentállást még csak Krasznosztawtól nyugatra ki-
 sérelt meg, azon a helyen, ahol áttörtünk, az oroszok súlyos
 vereséget szenvedtek. A német csapatok és az Arz altábornagy
 parancsnoksága alatt küzdő hadtest csupán július 16. és
 18-ika között 16350 embert elfogtak és 23 géppuskát zsák-
 mányoltak. Irásbeli parancsot találtunk, amely szerint az
 ellenséges hadvezetőség el volt tökéltve, hogy veszteségeire
 való minden tekintet nélkül a végsőkig tartja az áltaiunk
 immár elfoglalt állásokat.

MEGHÍVÓ.

A sátoraljaujhelyi „Hangya“ fogyasztási szö-
 vetkezet alakuló közgyűlését folyó hó 22-én,
 csütörtökön délután 6 órakor fogja megtartani a
 „Hangya“ kirendeltség épületében (Mező-utca).

Kérjük a szövetséget tisztelt tagjait, hogy a
 gyűlésen minél számosabban megjelenni szives-
 kedjenek.

„Hangya“ kirendeltség.